

ЛІТЕРАТУРА

1. Агеєва В. Між екзотизмом і традицією // *Проза* про життя інших: Юрій Косач: тексти, інтерпретації, коментарі / Упор. В. Агеєва. – К., 2003. – С. 7 – 15.
2. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х рр. ХХ ст.: Монографія. – Львів; Тернопіль, 2000. – 340 с.
3. Бовуар Сімона де. Друга стаття: У 2 т. – К., 1995. – Т. 1. – 390 с.
4. Косач Ю. Еней та життя інших // *Проза* про життя інших: Юрій Косач: тексти, інтерпретації, коментарі / Упор. В. Агеєва. – К., 2003. – С. 255 – 349.
4. Грабович Г. У пошуках великої літератури // До історії української літератури: дослідження, есеї, полеміка. – К., 2003. – С. 533 – 574.
5. Ортега-і-Гасет Х. Дегуманізація мистецтва // Вибрані твори / Перекл. з ісп. В. Бургардта, В. Сахна. – К., 1994. – 420 с.
6. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – 2-ге вид., переробл. і доп. – К., 1999. – 447 с.

Наші презентації

Т.И. Тищенко, Л.Г. Фризман. Песня грустного содержания. История русской романтической элегии: Учебное пособие. – Харьков: Новое слово, 2007. – 208 с.

Автори розглядають творчість великих поетів у специфічному контексті та під особливим кутом зору, визначаючи їх місце й роль у становленні та еволюції жанру елегії. Книжка покликана допомогти всім, хто цікавиться історією російської поезії, отримати більш достовірне і обґрунтоване уявлення про елегійну тематику. Матеріал посібника систематизований, що дозволяє бачити також коло поетичних засобів, особливостей ліричних композицій і стилю, в яких реалізувалися ідейно-філософські устремління поетів-романтиків, не виключаючи їхню багатогранну індивідуальність, своєрідність, притаманні їм бачення і зображення світу. Автори зосередились на найхарактерніших, типологічно значущих рисах, які в сукупності дозволяють відчутти неповторність етапу елегійного жанру. Романтичні елегії можна поділити на любовні елегії та елегії на смерть, обидві групи були поширені і в романтизмі, і в класицизмі.

Вивчення історії російської елегії дозволяє повніше побачити і правильніше оцінити надзвичайну ємність цього жанру, який здатен втілити найрізноманітніми теми, використовувати різні стилістичні та образні засоби відтворення дійсності. Саме тому історія елегії являє собою також історію певних тем у поезії і відповідних їм образних структур, виражальних засобів мови та стилю через аналіз і висновки окремих творів елегійної поезії.

С.С.

Місто посідає виняткове місце в життєвому просторі людини, бо надає їй можливість набути певного статусу, популярності, влади. Цивілізаційні переваги, на думку авторки, не погані й не хороші самі собою. Оцінної характеристики вони набувають у проекції на конкретних людей. Місто – модель світу, виразно позначена міфологічним світоглядом. І конотація цієї моделі, з погляду Ганни Осадчук, залежить від людського вибору. На жаль, місто ближче до моделі “місто-пекло”, ніж до моделі “місто-рай”. І причина криється в ігноруванні духовних цінностей: утрата почуттів (технопокоління), скам'яніння (уподібнення життєвому простору); нещирість (“удавати”) себелюбство (“власне еґо”), небажання дбати про іншого. Усе перелічене надає особливої крихкості людському життю, зовні благополучному, але насправді трагічно відчуженому. У пошуках порятунку зримо постає альтернатива прозріння або загибелі. Розв'язка тексту про місто лежить у позатекстовій площині, площині свідомого вибору.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Алієва О.* Онтологія техніки в соціокультурному контексті. – Автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.03 / Донец. нац. ун-т. – Донецьк, 2004.
2. *Гранослов – 2005:* Альманах / Упоряд. Караваєва М.В., Медвідь В.Г. – К., 2006.
3. *Гнатенко М.* Машина як творець нового “духу часу” (і про зняття одного табу в літературі) // *Слово і Час.* – 2004. – № 12.
4. *Капленко О.* Урбаністичні уявлення В. Підмогильного у світлі шпенґлерівської концепції // *Слово і Час.* – 2002. – № 8.
5. *Кирилюк О.* Універсально-культурні аспекти деяких давньогрецьких старожитностей: семіотика міста в світлі концепції “метафор первісної свідомості” Ольги Фрейденберг // *Діаґна / Докса:* Зб. наук. праць з філософії та філології. – Вип. 8: Грецька традиція в сучасній культурі. – Одеса, 2005. – www.myslenedrevo.com.ua/studies/kyryljuk/misto.html
6. *Лотман Ю.* Семиосфера. Культура і взрив. Внутрі мыслящих миров: Статті. Исследования. Заметки (1968 – 1992). – СПб., 2000.
7. *Миценко О.* Урбаністичні концепції в європейській літературі // *Філологічні семінари.* Понятійний апарат сучасного літературознавства: “своє” й “чуже” / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2007. – Вип.10.
8. *Святе Письмо* Старого та Нового Завіту Українського Біблійного Товариства, 1994.
9. *Сковорода Г.* Твори: У 2 т. / Пер. зі староукраїнської мови та прим. М. Кашуби, В. Шевчука – К., 1994. – Т. 2. (Гарвард. б-ка давнього укр. письменства).
10. *Степанова А.* Аспекти изучения городского текста в современном литературоведении // *Філологічні семінари.* Понятійний апарат сучасного літературознавства: “своє” й “чуже” / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2007. – Вип.10.

Наші презентації

**“Іван Нечуй – Левицький: постать і творчість”:
Збірник праць Всеукраїнської наукової
конференції. – Черкаси: Вид. Ю.Чабаненко,
2008. – 550 с.**

До збірника ввійшли статті учасників Всеукраїнської наукової конференції з нагоди 170-річчя від дня народження І.С.Нечуя-Левицького. Проблеми, яких торкалися її учасники, досить різнобічні.

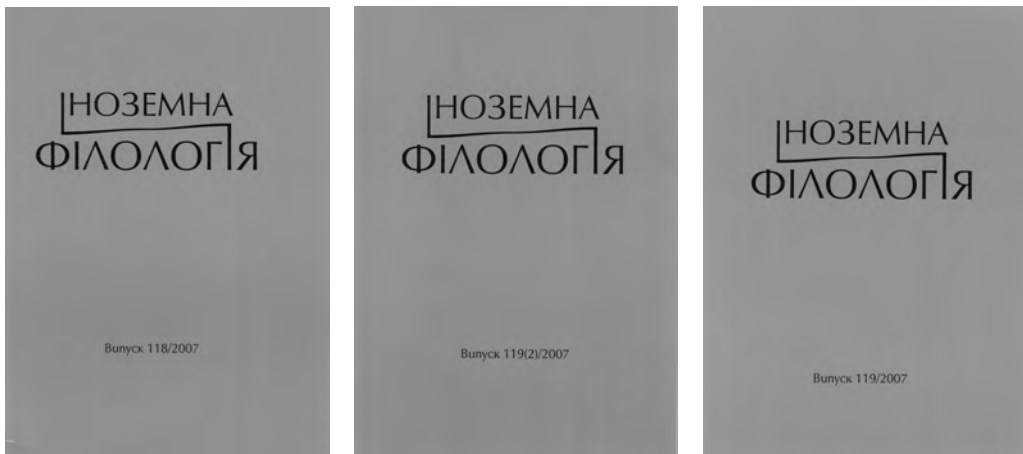
Зокрема, це питання теорії та історії літератури, місце тексту в літпроцесі та інтерпретація тексту; компаративістика, інтертекстуальність; етнопсихологія, етнографія, фольклористика; педагогіка, мова, бібліографія.

C.C.

наукового життя, який ще потребує дбайливого культивування й певної “ритуалізації” у тому “ігровому” й нібито доста конкурентному полі, що, попри всю “конкурентофабульність”, насправді пропонує необмежений простір для розмислів, пошуку (і знаходження!) власних тлумачень, нових версій, гіпотез, передбачень, осяянь... Більше того, це дослідницьке поле постійно розширюється, наче Всесвіт, даючи щонайширші можливості для самовияву, який те твоє індивідуальне “Я” об’єктивує й актуалізує як самодостатнє й свідомісне. Вибір шляху завжди обумовлений не тільки досвідом, інтелектом, а й способом мислення, готовністю до викликів та ризиків” (с. 7).

Наші презентації

**Іноземна філологія: Український науковий збірник. – Львів, 2007. –
Вип. 118. – 360 с.; Вип. 119. – 266 с.; Вип. 119 (2). – 278 с.**

Увазі читачів пропонуються літературознавчі випуски 118, 119 (ч. 1, ч. 2) українського наукового збірника з іноземної філології, підготовлені кафедрою світової літератури Львівського національного університету імені Івана Франка.

У випуску 118 висвітлюються теоретичні проблеми розвитку художньої прози, поезики та функціональності стилю, хронотопу в художній літературі, порівняльного літературознавства, особливості поетичного стилю польського футуриста С. Млодоженця та естетичні принципи бітництва.

До випуску № 119 (ч. 1, ч. 2) увійшли статті з історії та теорії літератури, перекладознавства, культурології. Зокрема, у них висвітлюються аспекти дитячої літератури в контексті сучасної культури, історичного розвитку дитячої та молодіжної літератури, автобіографічного та соціально-етичного виміру художньої літератури, концепту дитинства та дитячої психології, також перекладознавчі проблеми в художній літературі.

С.С.

культуве ставлення до письменника свідчили хоча б дні прощання з ним...

Книжка Л. Шкляра й А. Шпиталю належить до видань енциклопедичного ґатунку. Кожна стаття містить основні відомості про нобеліанта і становить стислу репрезентацію постаті. Стаття нагадує літературознавчий шкіц, середній обсяг якого – дві-три сторінки. Є надто короткі статті, як, прикладом, про Гергарта Гауптмана, якому відводиться фактично одна сторінка основного тексту. Шкіц має визначену структуру і складається із двох частин – основної та допоміжної. Основна частина містить біографічний матеріал про лауреата Нобелівської премії, стислий начерк його творчості, основні книжки, публікації в часописах, у ній виокремлюються атрибутивні ознаки та якості художньої манери, наводяться найпосутніші судження літературознавців і критиків. Допоміжна частина суто інформаційна й подає список творів нобеліанта українською та російською мовами, а також літературу про нього. Шкіц не претендує на те, щоб стати літературним портретом, це радше вихідні матеріали до такого портрета. До статті-шкіцу нерідко додається Нобелівська промова або її фрагменти, що стає образно-інтелектуальним екскурсом у ціннісну нішу письменника.

Праця “Під знаком Нобеля: Лауреати Нобелівської премії з літератури 1901 – 2006” належить до розряду інформаційних корпорацій. Вона так насичена історико-літературним фактажем, що це “тисне” на авторську думку, яка в таких умовах почувається досить некомфортно, а концептуальність викладу поступається місцем констатації. Історія Нобелівської премії з літератури, яку, власне, й оприлюднюють Л. Шкляр та А. Шпиталь, проковує потребу у вербалізації й аналітиці доволі гострих проблем, що накопичилися за понадсторічний вік цієї премії. Серед них – проблема критеріїв, якими послуговується у своїй практиці Шведська академія наук, проблема “нелітературних” літературних нобеліантів (Теодор Моммзен, Анрі Бергсон, Бертран Рассел), проблема достеменної художньої значущості, ваги низки письменників-лауреатів тощо. Проте автори переважно обходять таку проблематику.

І все ж таки книжка про літературних нобеліантів, безперечно, своєчасна й концептуальна подія. В умовах української реальності вона постає недвозначним натяком на те, що ми надто затрималися із приєднанням до списку літературного еліт-клубу. І цей процес варто форсувати.

м. Херсон Ярослав Голобородько

Наші презентації

Співак І.Е. Повісті Бориса Харчука. Проблеми поетики: Монографія. – Донецьк: ПОВ “Юго-Восток, Лтд.”, 2008. – 180 с.

Монографія вперше репрезентує дослідження про творчість одного з представників літератури “нової хвилі” – цікавого й оригінального письменника Бориса Харчука, творчість якого розвивалася у силовому просторі “шістдесятництва”, “ним наснажувалася і його збагачувала й підживлювала”.

Авторка аналізує його повісті (1970–1980-х рр.), які відзначаються ліризмом, новаторством, самобутністю, філософічністю, тонким психологізмом та високою емоційністю.

С.С.

Франка”, Г. Сабат (Дрогобич) “Орієнтальні казки Івана Франка”, Л. Полякова (Львів) “Притчі Івана Франка, що не увійшли до збірок”, Л. Каневська (Київ) “Per aspera ad astra” Івана Франка: невідома обробка відомого тексту”, Л. Краснова (Дрогобич) “Франко – перекладач “Фауста” Й-В. Гете. Поетика перекладу”, Т. Біленко (Дрогобич) “Іван Франко у специфіці хронотопу (бажаний, збережений, спотворений)”, І. Теплий (Львів) “Перекладацька проблематика в епістолярії Івана Франка”, М. Зубрицький (Дрогобич) “Листування І. Франка із Е. Ожешко”, Г. Попадинець (Дрогобич) “Питання українського правопису на сторінках листів Івана Франка”.

22 травня робота наукової конференції продовжилася жвакими дискусіями з приводу різних підходів трактування творчого феномену Івана Франка. У межах роботи конференції відбулися презентації монографії Б. Тихолоза “Філософська лірика Івана Франка” та збірника “Іван Франко. Казки” (упорядник та редактор Г.Сабат), у якому казкова спадщина письменника вперше подана в повному обсязі (видання супроводжує ґрунтовна передмова та докладні коментарі). Завершився науково-культурний захід поїздкою до Нагуєвичів – садиби письменника й цікавою екскурсією “Стежками Івана Франка”, яку провів проф. З. Гузар.

м. Дрогобич

Галина Сабат

Наші презентації

Ольга Гуменюк. Меджбур олдым мен бир гуле – Взяла у бран мене троянда. Поетичний світ фольклорного пісенного жанру – макаму: Наукове дослідження. – Сімферополь: Світ, 2008. – 152 с.

Книжка презентує старовинний жанр кримськотатарського пісенного фольклору макаму, який належить до найдавніших жанрів народної пісенної лірики. У мові макамів досі відчутний архаїчний колорит (у синтаксисі й особливо в лексиці). Авторка аналізує провідні тематичні мотиви, особливості поетики. Дослідження складається зі “Вступу”, двох розділів: “Пісні печального кохання” та “Пісні світлих сподівань”, “Висновків” та “Додатку” з поетичними оригінальними творами та їх перекладами Віктора Гуменюка українською мовою.

Сорока Петро. 3 вершин чужого світу: Літературний портрет Сергія Ткаченка. – Тернопіль: Сорока, 2006. – 160 с.

Монографія присвячена творчості оригінального сучасного поета, науковця, перекладача, журналіста, видавця Сергія Ткаченка, який завжди приділяє велику увагу проблемі розвитку української мови. Він часто пише про маловідомих, але талановитих письменників, використовуючи рідкісні джерела й матеріали та системно їх аналізуючи.

С.С.

У Сербії нещодавно вийшли друком дві книжки львівської славістки, літературознавця Алли Татаренко. Перша з них, “Місце зустрічі: нариси про сербську прозу” (Белград: Сербський ПЕН центр, 2008), складається з есеїв, присвячених актуальним проблемам сербської літератури ХХ-ХХІ століття. Перша частина (“Класики як сучасники: від модернізму до постмодернізму”) містить тексти історико-літературного плану, побудовані найчастіше як “діалог” поетик двох згаданих епох, друга (“Ескізи до портретів книжок”) – есеї монотематичного характеру, присвячені знаковим літературним творам сучасності, остання (“Складання літературних пазлів”) – літературознавчі огляди, темою яких є історія і фікція, оніричний дискурс, жанрові метаморфози у сербській прозі кін.ХХ – поч.ХХІ століть.

Друга книжка А.Татаренко “У зачарованому трикутнику: Црнянський-Кіш-Пекич” з`явилася у престижній бібліотеці “Схід-Захід” (Засчар, 2008). Це студії та есеї, присвячені творчості класиків сербської літератури ХХ століття – Мілоша Црнянського, Данила Кіша та Борислава Пекича. Дослідниця звертається до актуальних для сучасного літературознавства проблем поетики видатних письменників, піддає компаративному аналізу їхні твори з метою створення якомога повнішої картини літературного процесу в Сербії ХХ століття.

Публікація досліджень української славістки в Сербії свідчить про новий рівень співпраці між українською та сербською науковими школами. Книжки А.Татаренко вийшли сербською мовою (якою й були написані) і зустріли схвалення сербських колег, про що свідчать надруковані в літературній та науковій періодиці рецензії В.Гордич-Петкович, Д.Бошковича, Ч.Ніколича, друга з яких – огляд із серії “Книжка місяця”. А.Татаренко також – перекладач творів Д.Кіша, Б.Пекича, М.Црнянського (та багатьох інших сербських письменників, які не входять до “зачарованого трикутника”). Нещодавно в серії “Майстри українського перекладу” з`явилося перекладене нею трикнижжя оповідань Д.Кіша “Книга любові і смерті” (Львів: ЛА “Піраміда”, 2008).

Біблія і культура: Збірник наукових статей. Вип. 10. – Чернівці: Рута, 2008. – 156 с.

У збірнику вміщені наукові статті з проблем теорії літератури та порівняльного літературознавства (Т.Денисової, М.Лановик, З.Лановик, Г.Драненко); історії світової літератури (Н.Висоцької, Б.Шалагинова та ін.); сучасної україністики (Л.Скупейко, Л.Копалиці, О.Турган тощо); російської літератури (традиції та новаторство) (Т.Філат, Є.Черноіваненко, А.Нямцу); лінгвістики (О.Чередниченко, Н.Слухай і ін.), а також літературознавчі, філософсько-теологічні, легендарно-міфологічні і т. п. в контексті різних культур.

С.С.

